

Eijan ja Kaisun kysymyksiä:

- Reflektioon liittyen: Onko teillä esimerkkiä opetustilanteesta, jonka jälkeen hyödynsitte reflektioita? Mitä tilanteessa tapahtui?

Reflektiota tulee hyödynnettyä oikeastaan aina opetustilanteen jälkeen ja myös opetustilanteen aikana. Opiskelijaa tai opiskelijaryhmää kuunnella, seurata ja keskustella tulee viestejä, suoraan tai epäsuoraan, jotka voivat kertoa esim. toimivista työskentelymenetelmistä, yksilöllisistä tarpeista sekä omasta tavasta toimia opettajana ja ohjata tilannetta. Kaikki nämä ovat tärkeitä viestejä reflektoida omassa toiminnassa sekä tilanteen aikana että sen jälkeen. Oikeastaan niinkin, että mitä enemmän on läsnä itse tilanteessa ja valmiina reagoimaan jo tilanteessa, sen vähempi on reflektoinnin tarvetta jälkikäteen. Toki usein tulee aina pohdittua esim. opintojakson aikana sessioiden välissä, miten opetusta ja sen toteutusta voisi kehittää seuraavaan kertaan sekä miten yksittäisten opiskelijoiden prosessit etenevät ja miten niitä voisi tukea. Keskiössä toki on myös oma asiantuntijuus opettajana ja ihmisenä, mitä jokaisesta tilanteesta voi oppia, mitkä ovat omat vahvuudet ja miten voisi kehittyä.

- Miten voit puristaa kaiken hyödyn irti oppimisesta? Toisin sanoen, mitä tekniikoita voi käyttää oppimiseen vanhempanakin niin, että oppimisen taso pysyy parhaana mahdollisena?

Näkisin, että oppimisessa läpi elämän keskiössä on kunkin oppijan yksilölliset tarpeet, arvot, mielenkiinnon kohteet, kaiken kaikkiaan jokaisen oma polku, jonka osaksi oppiminen asettuu. Siksi henkilökohtaisten oppimissuunnitelmien tekeminen on hyödyllistä ja asemoi niin oppijan kuin hänen ohjaajansa tai opettajansa näkemään jo kuljetun polun, tämän hetken ja tulevan polun vaiheet. Aikuiskasvatuksessa on keskeistä ja oppijaa motivoivaa hyödyntää jo olemassa olevaa elämän-, opintojen ja työkokemuksen varantoa, johon opittavat aiheet asemoituvat. Myös konkreettiset esimerkit tai vaikkapa käytännön harjoittelut tai vierailut opintojen ohessa kytkevät omat aiemmat kokemukset ja teoriasisällöt toisiinsa. Kokemuksellisessa oppimisessa on esimerkiksi paljon näitä piirteitä.

Yleisiä kysymyksiä:

- Kertokaa urapoluistanne. Kuinka päädyitte tekemään tämänhetkistä työtänne?

Oma urapolkuni on ollut moninainen ja nyt jälkeinpäin ajatellen olen siitä kovasti kiitollinen, vaikka joskus muutosten ja mutkien kohdalla on kokenutkin, että voi kunpa tämä tilanne olisi ratkennut muulla tavoin ja helpommin. Opiskelin lukion jälkeen vuoden Jyväskylän avoimen yliopiston kesäyliopistossa teologiaa, jota olin päättänyt viimeisenä lukiovuonna hakea opiskelemaan. Aiemmin haaveissani olivat olleet lääketieteen opinnot, mutta lukion viimeisenä vuonna uskonnon, psykologian ja historian teemat alkoivat puhutella enemmän ja omannäköisempinä aiheina. En päässyt teologiseen ensiyrittämällä, mutta toisella

yrittämällä vuoden kesäyliopisto-opintojen jälkeen Helsingin yliopiston ovat aukenivat.

Työllistyin gradun tekemisen loppuvaiheessa pääainelaitokselleni ja oikeastaan tuosta vuodesta 2004 olen työskennellyt lähes tauotta yliopistotehtävissä. Gradun valmistuttua jatkoin jatko-opintoihin tutkimushankkeessa ja tutkijakoulussa. Väitöskirjani myötä suuntauduin yhä enemmän kasvatustieteisiin ja etenkin koulutusjohtamisen tutkimukseen. Väitöksen jälkeen työskentelin tutkijatohtorina ja apurahatutkijana Helsingin yliopiston OKL:ssä. Vuosina 2012-13 tein työn ohessa pedagogiset opinnot JAMKissa ja vuosina 2015-16 tein Jyväskylän yliopistossa ohjausalan erillisopinnot eli opo-opinnot, joiden kautta työllistyin Jyväskylän OKL:ään ohjausalalle ensin yliopistonopettajaksi ja sitten tutkijaksi. Tein KM-tutkinnon kasvatustieteeseen ja aikuiskasvatustieteeseen työn ohessa vuosina 2016-2018.

Syksyllä 2018 yliopistotyöhön tuli katkos, kun hankerahoitushakemukset eivät tuottaneetkaan tulosta. Vaikka tuntui ensin pettymykseltä, niin oli lopulta hyvin silmiä avaavaa ja omaa käytännön osaamista kehittävää työskennellä tuo syksy 2018 vastuukouluttajana yliopiston ulkopuolella Spring Housella työttömien uraohjauksessa. Oma osaaminen ja kiinnostus tutkimuksen ja yliopisto-opetuksen maailmoihin kuitenkin ohjasi hakemaan takaisin yliopistolle ja työllistyin vuoden 2019 alusta Koulutusjohtamisen instituuttiin projektitutkijaksi. Elokuussa 2020 sain ensimmäisen vakituisen työtehtäväni yliopistonopettajana kasvatus- ja aikuiskasvatustieteessä, jossa opetin erityisesti aikuiskouluttajan pedagogisia opintoja sekä yliopistopedagogiikkaa. Nykyiseen vakituisen työtehtävääni koulutusjohtamisen yliopistonlehtoriksi tulin valituksi syksyllä 2023. Olin jo pitkään haaveillut, että yliopistonlehtorin tehtävä olisi haaveammattini, ja sitä se kyllä on. Saan opettaa, ohjata, tutkia ja kehittää, eli tehdä hyvin monipuolista työtä. Opiskelijani ovat pääasiassa jo työssä toimivia opettajia ja esihenkilötehtävissä toimivia henkilöitä eri koulutusasteilta sekä kasvatustieteiden kansainvälisen maisteriohjelman opiskelijoita. Hyvin moninainen joukko siis, mutta sekin on innostavaa vaikka toki myös haastavaa. Tässä on hyvä nyt ja katsotaan, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. 😊

- Kuinka opettajilta onnistuu paradigman muutos oppimiskäsityksestä toiseen?

Ajattelen usein oppimiskäsityksistä, että kasvatustieteilijöinä meidän on tärkeää olla tietoisia erilaisista oppimiskäsityksistä, niiden taustoista ja periaatteista. Lopulta opettajana sitten rakentaa oman oppimiskäsityksensä, jossa voi yhdistellä vaikutteita eri oppimiskäsityksistä ja tilanne sekä oppijaryhmä huomioiden sopivia toimintatapoja. Omalla kohdallani oppimiskäsityksen taustana on ihmiskäsitykseni ja sen arvot sekä dialogisuus, reflektio, kokemuksellisuus ja toiminnallisuus.

- Kysymys kaikille luennoitsijoille: Behaviorismi on ollut aikansa vallitseva suuntaus kasvatustieteessä ja sen jälkeen erilaiset suuntaukset ovat vuoronperään olleet ”pinnalla”. Minkä ajattelette olevan seuraava suuntaus, joka nousee pinnalle?

Jo nyt puhutaan aika paljon konnektivistisesta oppimisesta, jossa hyödynnetään oppimisen tukena teknologiaa erilaisissa digitaalisissa ympäristöissä ja jossa myös verkostot ja yhteistoiminta ovat keskeisiä. Tekoäly on tuonut tullessaan jo tähänkin oppimiskäsitykseen paljon uutta ja aktiivisesti pohditaan sekä tekoälyn mahdollisuuksia että haasteita perinteisille käsityksille oppimisesta. Näkisin, että edelleen tarvitsemme erilaisia oppimiskäsityksiä ja niiden hyödyntämistä, mutta myös yhtä aikaa laajaa ja syvällistä oppimisen tutkimusta ja tutkimusperustaisia kokeiluja, missä kohti esimerkiksi teknologia tukee ja missä kohti haastaa oppimista.

- Pitäisikö jo työelämässä oleville opettajille ja alan opiskelijoille järjestää koulutuksia AI-työkaluista? Ja pitäisikö AI-työkalujen käyttö huomioida ja sisällyttää opetussuunnitelmaan?

Jatkuvan oppimisen koulutukset ovat tärkeitä mahdollisuuksia jo työelämässä oleville opettajille syventää asiantuntemustaan mm. AI-työkaluista. On tärkeää, että päivitämme osaamistamme sekä jo työssä ollessa että tutkintokoulutuksessa esimerkiksi AI:n osalta, joka kehittyy jatkuvasti ja nopeasti, jotta osaamme ohjata myös oppijoita AI:n hyödylliseen ja oppimista tukevaan käyttöön.

- Turvallisuuden tunne tukee oppimista. Näin viime aikaisten tapahtumien myötä on syntynyt kouluissa levottomuutta, jopa turvattomuuden tunnetta. Kuinka turvallisuuden tunnetta luodaan koulussa tai opetusryhmissä konkreettisin keinoin?

Turvallisuuden tunne rakentuu usein tuttuuden ja luottamuksen ympärille. Eriikäisten oppijoiden kohdalla ytimessä ovat usein nähdyn ja kuullun tulehksen kokemukset sekä ryhmään kuulumisen tunne. Tässä ohjaajalla ja opettajalla on tärkeä rooli, miten hän tukee esimerkiksi oppijaryhmän ryhmäytymistä alusta asti, miten luodaan yhteisiä pelisääntöjä sekä miten mahdollistetaan ryhmäytyminen eri menetelmin. Myös ohjaajan ja opettajan oma esimerkki on tärkeää, että hän näyttäytyy turvallisena ja luotettavana sekä helposti lähestyttävänä. Ryhmätapaamisten ohella on tärkeää kohdata myös yksilö ja hänen tilanteensa ja tarjota näille kohtaamisille paikkoja ja mahdollisuuksia esimerkiksi kertoen, miten voi olla yhteydessä opetustilanteiden ulkopuolella ja mahdollisuuksien mukaan keskustella opetuksen ohessa oppijoiden kanssa myös yksitellen.